V POSIEDZENIE KOMITETU MONITORUJĄCEGO

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020

Warszawa, 19 października 2015 r.

19 PAŹDZIERNIKA 2015 R.

1. OTWARCIE V POSIEDZENIA KOMITETU MONITORUJĄCEGO PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014 – 2020 (KM POIiŚ 2014-2020) ORAZ PRZYJĘCIE AGENDY

Pan Waldemar Sługocki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Rozwoju (MIiR), otworzył V posiedzenie KM POIiŚ. Przywitał wszystkich uczestników, zaznaczył, że posiedzenie poświęcone jest przede wszystkim zaprezentowaniu i przyjęciu kolejnych kryteriów wyboru projektów oraz Planu ewaluacji dla POIiŚ 2014-2020. Zaproponowany porządek obrad został przyjęty.

2. PRZEDSTAWIENIE PROJEKTU KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH I OSI PRIORYTETOWEJ

Pani Agnieszka Michalska, **Dyrektor Departamentu Funduszy Europejskich w Ministerstwie Gospodarki,** przedstawiła informację na temat kryteriów specyficznych dla sektora energetyki w I osi priorytetowej POIŚ 2014-2020 *Zmniejszenie emisyjności gospodarki*, w obszarze działania 1.2 *Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach* oraz poddziałania 1.3.*2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym* i podziałania 1.7.1 *Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w konurbacji śląsko-dąbrowskiej*.

Informacje w powyższym zakresie dotyczyły ww. kryteriów, celów projektów, które będą wyłaniane na podstawie przedmiotowych kryteriów. Wszelkie uwagi, które zostały zgłoszone przez Członków KM do kryteriów oraz stanowisko IZ POIiŚ i IP zostały przedstawione Członkom KM w materiale dodatkowym w formie papierowej.

Prezentacja kryteriów wyboru stanowi **załącznik nr 1** do niniejszego protokołu.

2.1 DYSKUSJA NAD PROPOZYCJAMI KRYTERIÓW W RAMACH I OSI PRIORYTETOWEJ

Brak dyskusji.

2.2 GŁOSOWANIE NAD PRZYJĘCIEM UCHWAŁ ZATWIERDZAJĄCYCH KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH I OSI PRIORYTETOWEJ

Przewodniczący poddał pod głosowanie uchwały:

- **nr 40/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla działania 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 2** do protokołu.
- **nr 41/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla poddziałania 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 3** do protokołu.
- **nr 42/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla poddziałania

1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w konurbacji śląsko-dąbrowskiej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 4** do protokołu.

- **nr 43/2015** w sprawie przyjęcia zmiany sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach poddziałania 1.3.3 Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 5** do protokołu.

3. PREZENTACJA WYNIKÓW EWALUACJI EX-ANTE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W ZAKRESIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Pani Małgorzata Wierzbicka, Dyrektor Departamentu Programów Infrastrukturalnych, MIiR, zaprezentowała głównie wnioski z analizy przygotowanej przez EBI oraz NFOŚiGW odnośnie możliwości wykorzystania instrumentów finansowych w sektorze OZE. Omówiła rozważane warianty narzędzi finansowych, skierowanych do przedsiębiorców wygrywających w aukcjach oraz nie uzyskujących przychodów z aukcji.

Prezentacja stanowi **załącznik nr 6** do niniejszego protokołu.

3.1 DYSKUSJA NT. WYNIKÓW EWALUACJI EX-ANTE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

Pan Tobiasz Adamczewski, Przedstawiciel WWF Polska, poruszył kwestie promowania wsparcia z instrumentów finansowych innowacyjnych projektów, które nie będą uczestniczyć w systemie aukcyjnym, w sytuacji istnienia presji na osiągniecie efektywności kosztowej w projektach. Poddał również w wątpliwość fakt planowanego udzielania pożyczek komercyjnych przez sektor publiczny, w sytuacji, gdy robią to banki komercyjne.

Pan Paweł Olechnowicz, Przedstawiciel KE, zapytał o kwestie związane z udzielaniem dotacji dla podmiotów OZE nieuczestniczących w aukcjach, w sytuacji, gdy raport ex-ante EBI nie przewidywał takich sytuacji oraz o powody planowanego wyboru NFOŚiGW, jako instytucji wdrażającej instrumenty finansowe. Wskazał ponadto na możliwości wypchnięcia funduszu termomodernizacyjnego BGK. przez instrumenty finansowe w sektorze mieszkalnictwa

W odpowiedzi **Pani Małgorzata Wierzbicka** wskazała na ogromne doświadczenie NFOŚiGW w przedmiotowym obszarze oraz jego gotowość do opracowania dodatkowo innych - od zaproponowanego przez EBI - narzędzi, możliwych do zastosowania w ramach instrumentów finansowych. Dodatkowo podniosła kwestię łatwiejszej procedury wyboru podmiotu wdrażającego instrumenty finansowe w przypadku NFOŚiGW. Zanegowała możliwość wyparcia z rynku funduszu termomodernizacyjnego, ze względu na ograniczoną ilość środków finansowych w budżecie na ten instrument oraz ustalenie linii demarkacyjnej pomiędzy tymi narzędziami.

Pani Małgorzata Skucha, Prezes NFOŚiGW, odnosząc się do poruszanych kwestii wskazała, iż już obecnie udzielane są przez NFOŚiGW komercyjne pożyczki, z których korzystają podmioty, które nie są zainteresowane otrzymaniem pomocy państwa. Ponadto stwierdziła, iż współudział NFOŚiGW w finansowaniu inwestycji danego podmiotu wpływa na podniesienie jego wiarygodności dla podmiotów komercyjnych, ponieważ inwestycja jest postrzegana jako mniej ryzykowna. Podkreśliła zamiar wspierania innowacyjnych projektów, ale nie za wszelką cenę, co oznacza uwzględnianie również kwestii efektywności kosztowej. W jej opinii, wspieranie za pomocą dotacji projektów pozaaukcyjnych wpłynie na budowanie w przyszłości rozwoju polskich technologii i kompetencji w obszarze OZE.

4. PRZEDSTAWIENIE PROJEKTU KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH II OSI PRIORYTETOWEJ

4.1. PRZEDSTAWIENIE PROJEKTU KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW DLA DZIAŁANIA 2.1 ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU WRAZ Z ZABEZPIECZENIEM I ZWIĘKSZENIEM ODPORNOŚCI NA KLĘSKI ŻYWIOŁOWE, W SZCZEGÓLNOŚCI KATASTROFY NATURALNE ORAZ MONITORING ŚRODOWISKA

Pani Aleksandra Piotrowicz-Przyłuska, Dyrektor Departamentu Funduszy Ekologicznych w Ministerstwie Środowiska, przedstawiła proponowane do przyjęcia przez Komitet Monitorujący dodatkowe kryteria formalne dla działania 2.1 *Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska*. Omówione zostały kryteria dla typu *Opracowanie i aktualizacja dokumentów strategicznych/planistycznych* podtyp: *2.1.1a Opracowanie lub aktualizacja dokumentów strategicznych i planistycznych z zakresu gospodarowania wodami.*

Prezentacja kryteriów wyboru stanowi **załącznik nr 7** do niniejszego protokołu.

4.1.1. DYSKUSJA NAD PROPOZYCJAMI KRYTERIÓW DLA DZIAŁANIA 2.1

Brak dyskusji.

4.1.2. GŁOSOWANIE NAD PRZYJĘCIEM UCHWAŁY ZATWIERDZAJĄCEJ KRYTERIA WYBORU PROJEKTÓW W RAMACH DZIAŁANIA 2.1

Przewodniczący poddał pod głosowanie **Uchwałę nr 44/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 8** do protokołu.

4.2. PRZEDSTAWIENIE PROJEKTU KRYTERIÓW WYBORU PROJEKTÓW DLA DZIAŁANIA 2.2 GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Pani Dyrektor Aleksandra Piotrowicz-Przyłuska przedstawiła proponowane do przyjęcia przez Komitet Monitorujący kryteria wyboru projektów w ramach działania 2.2 *Gospodarka odpadami komunalnymi,* dla typów projektów: nr 1 (*Projekty obejmujące swoim zakresem elementy gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, w tym instalacje do termicznego przekształcania odpadów*) i nr 3 (*Projekty dotyczące wyłącznie instalacji do termicznego przekształcania odpadów*).

Pani Piotrowicz- Przyłuska wskazała, że w efekcie zgłoszonych uwag dodano, zmieniono lub uzupełniono brzmienie zapisów dotyczących 5 kryteriów. W stosunku do uwag nieuwzględnionych przekazano stosowne wyjaśnienia. Najwięcej wątpliwości pojawiło się w związku z opracowywanymi wpgo i planami inwestycyjnymi. **Pani Dyrektor** wyjaśniła, że nie jest celowe tworzenie takich kryteriów, za pomocą których raz jeszcze będzie dokonywana ocena potrzeb inwestycyjnych. Zgodnie z założeniami, w tym zakresie należy bazować na wpgo i planach inwestycyjnych.

Pan Minister Janusz Ostapiuk, zwrócił natomiast uwagę, że akceptację Ministerstwa Środowiska uzyskają jedynie te plany inwestycyjne, które spełnią warunki ustalone przez resort środowiska. **Pan Minister** wyraził także zadowolenie ze współpracy z urzędami marszałkowskimi podczas weryfikacji wpgo. Przyznał, że wyzwaniem będzie wypracowanie efektywnego systemu zarządzania strumieniem odpadów. Być może część instalacji, które wykorzystują swoje moce przerobowe jedynie

w nikłym procencie, trzeba będzie wykreślić z planów. Wskazał także, że pracując nad kryteriami, brano pod uwagę, że 2 grudnia br. KE ogłosi pełne zasady gospodarki cyrkulacyjnej oraz nowe parametry dotyczące gospodarki odpadami w kategorii odzysku.

Prezentacja kryteriów wyboru stanowi **załącznik nr 7** do niniejszego protokołu.

4.2.1. Dyskusja nad propozycjami kryteriów dla działania 2.2

Pan Paweł Głuszyński, Przedstawiciel Zero Waste Europe, stwierdził, że trudno mieć zaufanie do sprawozdań z realizacji planów gospodarki odpadami, ponieważ nie zawierają one całościowej analizy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami, w szczególności podsumowań dotyczących wydajności już istniejących instalacji oraz tych, które są planowane. Zwrócił uwagę, że sprawozdania z niektórych województw są mało wiarygodne, zawierają statystyki, które budzą wątpliwości. **Pan Paweł Głuszyński** krytycznie odniósł się również do sprawozdania z realizacji Kpgo – jego zdaniem nie zawiera ono kompleksowej analizy danych z wojewódzkich planów, a część danych jest nieprawdziwa (np. dane dotyczące odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi). W jego opinii, należy poddać sprawozdania z realizacji planów ponownej analizie oraz weryfikacji albo poczekać z przyjęciem kryteriów do momentu, aż gotowe będą plany gospodarowania odpadami.

Pan Krzysztof Kawczyński, Przedstawiciel Krajowej Izby Gospodarczej, zwrócił uwagę, że przedwczesna jest dyskusja o inwestowaniu w kolejne spalarnie i instalacje do mechaniczno-biologicznego przetwarzania w sytuacji, gdy nie mamy pełnej wiedzy o mocach już istniejących lub powstających instalacji, a także analizy potrzeb w tym zakresie. Nie jest właściwe otwieranie się na nowe spalarnie i MBP-y, jeśli nie dysponujemy Kpgo i wpgo. **Pan Krzysztof Kawczyński** poinformował, że docierają do niego sygnały, że w tworzonych planach gospodarowania odpadami przewidziano 17 nowych spalarni. Zwrócił uwagę, że w ślad za stanowiskiem KE spalarnie powinny być, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, brane pod uwagę w ostatniej kolejności. Tymczasem takie inwestycje przewidziane są w różnych typach projektów w POIiŚ. Nie można więc doprowadzić do sytuacji, w której poprzez przedwczesne przyjęcie kryteriów otworzymy się na kolejny program spalarniowy. Należy poczekać na rzetelne materiały dotyczące mocy przerobowych MBP-ów oraz potencjału budowanych spalarni.

Pan Przemysław Kalinka, Przedstawiciel KE, zwrócił uwagę, że przyjęcie określonych kryteriów nie jest wprost powiązane z rodzajem wspieranych projektów – to, jakie projekty będą finansowanie wynika z programu operacyjnego. Wskazał także, że rozumie obawy wynikające z faktu, że zatwierdzane są kryteria przed poznaniem wyników prac nad planami gospodarki odpadami. Zwrócił jednak uwagę, że z perspektywy KE kryteria są kwestią drugorzędną. Na pierwszy plan wysuwa się bowiem jakość planów gospodarki odpadami. Zaufanie do strony polskiej opiera się na założeniu, że plany te będą przygotowane rzetelnie (dotyczy to także danych wyjściowych do ich tworzenia). Kryteria, jego zdaniem, nie są instrumentem, który jest w stanie zagwarantować, że finansowane będą właściwe inwestycje, jeśli plany nie będą wiarygodne.

Pan Paweł Głuszyński przekazał uczestnikom spotkania zestawienia przygotowane w oparciu o dane ze sprawozdań z realizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami. Wynika z nich, że wydajność funkcjonujących i powstających instalacji (sortownie, kompostownie, MBP-y, spalarnie, cementownie) trzykrotnie przekracza zapotrzebowanie (określone poprzez ilość wytworzonych odpadów komunalnych). Zwrócił także uwagę, że w jego opinii, kryteria są niespójne metodologicznie. W przypadku niektórych z nich w pełni bazujemy na wnioskach płynących z wpgo i nie dokonujemy ponownej weryfikacji zasadności danej inwestycji, w przypadku zaś innych (np. poziom selektywnego zbierania odpadów komunalnych, odsetek przetworzonych odpadów kierowanych na składowiska) ponowna ocena de facto jest dokonywana. Zwrócił także uwagę, że MŚ, odnosząc się propozycji dodania kryterium: osiągnięty przez wnioskodawcę poziom recyklingu odpadów komunalnych, błędnie wskazało, że wprowadzenie tego kryterium nie jest możliwe ponieważ poziom recyklingu odpadów dotyczy wyłącznie przedsiębiorców. **Pan Paweł Głuszyński** zaproponował, aby powrócić do dyskusji

o kryteriach, gdy będziemy mieć pełny obraz sytuacji.

Joanna Furmaga, Przedstawicielka Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, zwróciła się z prośbą o wskazanie konkretnych powodów, dla których głosowanie nad kryteriami powinno się odbyć.

Odnosząc się do podniesionych kwestii, jako pierwszy głos zabrał **Pan Minister Janusz Ostapiuk**. W odpowiedzi na zarzut posługiwania się przez MŚ nieprawdziwymi danymi statystycznymi dotyczącymi gospodarki odpadami stwierdził, że Ministerstwo opiera się na danych oficjalnych, przekazywanych przez samorządy. Jakość tych danych w ubiegłym roku faktycznie nie była zadowalająca (sprawozdania poprawiane były jeszcze w lutym i marcu 2015 r., konieczne było zwracanie się do gmin z prośbą o konsultacje). W tym roku sprawozdania są nieporównywalnie lepsze. Statystyki z poszczególnych okresów dotyczące odpadów (wytworzonych i odebranych) są porównywalne, tendencje są takie, jakich oczekujemy (wzrost odzysku materiałowego).

Odnosząc się natomiast do mocy przerobowych istniejących i powstających instalacji **Pan Minister Ostapiuk** zwrócił uwagę, że problemem nie jest zbyt duża moc przerobowa instalacji w stosunku do potrzeb, ale ich nierównomierne rozmieszczenie w kraju. Są regiony, w których instalacji jest za dużo, ale są też regiony, gdzie jest ich za mało. Część instalacji to instalacje do zastępczej obsługi, których rola zakończy się w roku 2018. Wspomniał również, że przedstawiciele KE wyrazili zadowolenie z kierunku, w którym zmierzamy w zakresie gospodarki odpadami. Zdementował także informację o 17 nowych spalarniach. Jego zdaniem w Polsce mogą powstać jeszcze cztery spalarnie (Warszawa, Łódź, Gdańsk i Wrocław). Zaznaczył, że jest dużo chętnych na budowę spalarni w kraju (m. in. Koszalin, Gorlice, Oświęcim, Olsztyn), ale takie plany nie uzyskają aprobaty MŚ. Dodał, że tak szeroko zakrojone plany inwestycyjne w zakresie spalarni (17 nowych obiektów) nie znajdują żadnego odzwierciedlenia w dokumentach, którymi dysponuje MŚ. **Pan Minister** przyznał, że faktycznie kryteria zatwierdzane są przed weryfikacją wpgo. Przypomniał, że w opinii MŚ możliwe byłoby zweryfikowanie wpgo do końca 2015 r., ale stanowisko przedstawicieli samorządów wojewódzkich było odmienne. Zaznaczył również że przyjęcie kryteriów już teraz, ułatwi samorządom przygotowanie planów inwestycyjnych (będą one wiedziały na jakie projekty można pozyskać finansowanie i na jakich warunkach). **Pan Minister Janusz Ostapiuk** ponowił więc prośbę o przyjęcie kryteriów.

Pani Aleksandra Piotrowicz-Przyłuska, odniosła się w pierwszej kolejności do kwestii niespójności metodologicznej kryteriów, podniesionej przez **Pana Pawła Głuszyńskiego**. Jeśli chodzi o kryterium: poziom selektywnego zbierania odpadów komunalnych, to zwróciła ona uwagę, że plan inwestycyjny jest podstawą do stworzenia określonej infrastruktury. Samo zrealizowanie planu inwestycyjnego nie gwarantuje jednak osiągnięcia celu w postaci wskazanego poziomu selektywnego zbierania odpadów – dla zapewnienia tego, że ludzie będą korzystać z PSZOK-ów konieczne może być np. przeprowadzenie kampanii edukacyjnej, podjęcie określonych działań organizacyjnych przez samorząd. Planom inwestycyjnym muszą towarzyszyć działania typu miękkiego, żeby możliwe było prowadzenie efektywnej gospodarki odpadami. **Pani Aleksandra Piotrowicz-Przyłuska**, podobnie jak **Pan Minister Ostapiuk**, zwróciła uwagę, że ogłoszenie kryteriów już teraz daje szansę samorządom na lepsze przygotowanie planów inwestycyjnych, zaplanowanie działań „miękkich", które doprowadzą do spełnienia kryteriów. Mobilizuje to samorządy do podejmowania innych działań niż te czysto inwestycyjne. **Pani Dyrektor** zwróciła także uwagę, że położenie w POIiŚ nacisku na spalarnie wynika z przyjętej linii demarkacyjnej. Wskazała także, że plany budowy kilkunastu spalarni w Polsce są nierealne, ponieważ nie dysponujemy taką ilością środków, które można by przeznaczyć na ten cel.

Pan Paweł Głuszyński, stwierdził, że MŚ traktuje PSZOK-i jako główny element systemu selektywnej zbiórki odpadów. Jego zdaniem jest to jedynie dodatek. Głównym elementem powinna być natomiast selektywna zbiórka odpadów u źródła. Warto poczekać do momentu, aż KE ogłosi swoje zamierzenia co do gospodarowania odpadami. Ma być między innymi wprowadzony obowiązek selektywnego zbierania frakcji biodegradowalnej, co zmieni sposób gospodarowania odpadami. **Pan Głuszyński** odniósł się również do kwestii RPO. Jego zdaniem są to dokumenty, w których nie przedstawiono wizji i konkretów dotyczących przeciwdziałania powstawaniu odpadów. Nacisk kładzie się natomiast na

działania czysto inwestycyjne (budowlane). Wyraził obawę, że podobnie będzie z wpgo.

Pan Krzysztof Kawczyński, zgodził się z **Panem Ministrem Ostapiukiem** co do tego, że gospodarka komunalna w Polsce zmierza w dobrym kierunku. Wskazał zarazem, że ma odmienny pogląd co do zasadności głosowania nad kryteriami w momencie, gdy nie funkcjonują jeszcze obecnie budowane spalarnie. Zaznaczył jednak, że nie oznacza to sprzeciwu wobec spalarni.

Następnie głos zabrał **Pan Krzysztof Rytel,** Przedstawiciel Centrum Zrównoważonego Transportu, który zwrócił uwagę na kwestię kosztów eksploatacyjnych spalarni. Są one dużo wyższe w przypadku spalarni niż w przypadku innych typów instalacji. **Pan Krzysztof Rytel** odwołał się do swoich doświadczeń z wizytacji różnych instalacji, między innymi w Niemczech i w Holandii. Koszt przetworzenia tony odpadów w instalacji do produkcji paliw alternatywnych/suszenia odpadów biologicznych w Dreźnie to 30–40 euro. W przypadku spalarni ten wskaźnik przekracza 100 euro. W Polsce koszty eksploatacji spalarni poniosą samorządy i w konsekwencji mieszkańcy. **Pan Krzysztof Rytel** wspomniał także, że odpady trafiające do spalarni w Niemczech wyglądają zupełnie inaczej niż u nas (na przykładzie spalarni w Magdeburgu) - jest dużo plastiku i papieru, co pozwala na efektywny odzysk energii. Wynika to z tego, że w Niemczech osobno zbiera się odpady kuchenne/biologiczne. W Polsce tak się nie dzieje, więc odzysk energii będzie utrudniony. Może to doprowadzić do tego, że konieczne będzie zwracanie dotacji unijnych. **Pan Krzysztof Rytel** zwrócił także uwagę, że w Warszawie funkcjonują 3 elektrociepłownie, które produkując prąd, wytwarzają też ciepło (jako produkt uboczny). W dużych miastach zapotrzebowanie na ciepło od kilku lat spada (m.in. na skutek termomodernizacji budynków). Jeśli pojawią się spalarnie, od których ciepło będzie odbierane, to ciepło z elektrociepłowni nie będzie wykorzystywane. Podsumowując swoją wypowiedź, **Pan Krzysztof Rytel** zwrócił się z prośbą o utworzenie grupy odpadowej w ramach Komitetu Monitorującego, żeby można było powyższe kwestie wyjaśnić.

Następnie głos zabrał **Pan Minister Ostapiuk**, który wskazał, że MŚ dąży do tego, by powiązać system gospodarki odpadami w Polsce z dokumentami strategicznymi, rozwiązaniami technicznymi i organizacyjnymi oraz oczekiwaniami KE. Zwrócił uwagę, że jeżeli od 1 stycznia 2016 r. będzie obowiązywał zakaz składowania odpadów o kaloryczności powyżej 6 MJ, to konieczne jest stworzenie warunków do jego przestrzegania. Można to osiągnąć albo poprzez obniżenie kaloryczności odpadów albo poprzez stworzenie warunków do ich termicznego przekształcania. Wspomniał, że dążymy do takiego modelu gospodarki odpadami, który opiera się na dwóch elementach: odzysku materiałowym oraz odzysku energii i nawiązuje do rozwiązań funkcjonując w Niemczech. Jeśli chodzi o cementownie, to jego zdaniem, są one w stanie przyjąć jedynie 800 000 – 900 000 Mg dobrego paliwa z odpadów komunalnych (RDF), a nie 1,5 mln Mg.

Pan Minister Ostapiuk odniósł się także do danych dotyczących odpadów komunalnych i wydajności instalacji w 2013 r., przedstawionych przez **Pana Pawła Głuszyńskiego**. Wskazał, że są to dane z 2013 r., a ponadto są to statystyki nieznane w MŚ. Stwierdził, że nie jest prawdą, że w kraju selektywnie zebrano 1 674 871 Mg odpadów; jego zdaniem liczba ta jest niższa.

Pan Głuszyński wyjaśnił, że przygotował zestawienie w oparciu o dane ze sprawozdań z realizacji wpgo. Jego zdaniem, MŚ nie dokonało podsumowania danych, a w sprawozdaniu z Kpgo powołało się na dane GUS, które różnią się od danych ze sprawozdań.

Odnosząc się do tej wypowiedzi, **Pan Minister Janusz Ostapiuk** poinformował, że MŚ również dokonało podsumowania danych, jednak wyniki są inne niż te przedstawione przez **Pana Głuszyńskiego**.

Pan Głuszyński poprosił o wyjaśnienie kwestii ilości odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi. Poinformował, że do GUS Ministerstwo Środowiska przekazało, że recyklingowi w 2013 r. poddano 1 700 tys. ton odpadów opakowaniowych. Natomiast w sprawozdaniu z Kpgo pojawiły się statystyki mówiące o 3 407 tys. ton odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi. Jego zdaniem jest to niemożliwe, ponieważ nie mamy takiej wydajności instalacji do recyklingu.

Pan Minister Ostapiuk zapewnił, że wyjaśni tę kwestię. Ponowił także prośbę o przyjęcie kryteriów.

Pani **Joanna Furmaga** zgłosiła postulat, by nie poddawać kryteriów głosowaniu w dniu dzisiejszym. Stwierdziła, że **Pan Minister Ostapiuk** wyjaśnił, że opiera się na oficjalnych statystykach, ale jednocześnie przyznał, że system zbierana danych z województw nie jest doskonały. Można więc przypuszczać, że dane którymi dysponujemy, nie są wiarygodne. Nie przekonuje jej również argument, że przyjęcie kryteriów w dniu dzisiejszym ułatwi samorządom przygotowywanie planów inwestycyjnych. Uważa, że nie tak to powinno funkcjonować - punktem wyjścia powinna być analiza sytuacji i potrzeb. Plany te, przy wsparciu merytorycznym ze strony MŚ, z pewnością można przygotować rzetelnie.

Pani Małgorzata Skucha, Prezes NFOŚiGW, wyraziła zdziwienie, że taka dyskusja toczy się aktualnie, a nie na etapie prac nad programem operacyjnym, który był szeroko konsultowany. Dołączyła się do prośby o przyjęcie kryteriów w dniu dzisiejszym. Zwróciła uwagę, że kryteria te będą mogły być w późniejszym terminie doprecyzowane.

Pan Krystian Szczepański, Zastępca Prezesa NFOŚiGW zwrócił się z pytaniem, kiedy według osób postulujących przełożenie głosowania nad kryteriami będzie dobry moment na ich przyjęcie. Jeśli dopiero po przygotowaniu wpgo, to w praktyce wnioski o dofinansowanie będą mogły być składane dopiero w 2017 r. Przypomniał, że w 2018 r. konieczne będzie wypełnienie obowiązków sprawozdawczych względem KE dotyczących realizacji POIiŚ. **Pan Kawczyński** zaproponował, by poczekać z głosowaniem nad kryteriami do momentu, aż będą znane choć w zarysie wpgo. **Pan Przemysław Kalinka** zaproponował natomiast rozwiązanie kompromisowe, tj. głosowanie nad kryteriami po przyjęciu Kpgo.

Pan Minister Sługocki, złożył deklarację, że jeśli pojawią się istotne przesłanki, by zrewidować kryteria, to na wniosek strony społecznej, możliwy będzie powrót do dyskusji nad nimi, nawet w przypadku, gdy dojdzie do zmian personalnych po wyborach parlamentarnych w dniu 25 października 2015 r. Kończąc swoją wypowiedź, podziękował za dyskusję.

Następnie odbyło się głosowanie nad wnioskiem formalnym polegającym na nieprzyjmowaniu kryteriów w dniu dzisiejszym. W wyniku głosowania wniosek został odrzucony.

4.2.2. Głosowanie nad przyjęciem uchwały zatwierdzającej kryteria wyboru projektów w ramach działania 2.2 priorytetowej

Przewodniczący poddał pod głosowanie **Uchwałę nr 45/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta i stanowi **załącznik nr 9** do protokołu.

4.3. Przedstawienie projektu kryteriów wyboru projektów dla działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

Pani **Dyrektor Aleksandra Piotrowicz-Przyłuska** przedstawiła proponowane do przyjęcia przez Komitet Monitorujący dodatkowe kryteria formalne oraz merytoryczne I i II stopnia w zakresie sektora środowisko dla działania 2.4 *Ochrona przyrody i edukacja*. W pierwszej kolejności zaprezentowana została autokorekta do kryterium formalnego nr 11 dla pozakonkursowego podtypu projektu 2.4.5a *Edukacja w obszarze zrównoważonego rozwoju.* Następnie omówione zostały kryteria dla następujących pozakonkursowych podtypów projektów w ramach działania 2.4 tj.:

2.4.1c : *Wdrażanie kompleksowych koncepcji czynnej ochrony oraz zmniejszenia presji na gatunki i siedliska na kluczowych obszarach przyrodniczych o randze międzynarodowej*;

2.4.5d: *Budowanie potencjału i integracja na szczeblu ogólnokrajowym* (prezentowane już na IV KM, ale głosowanie nad nim zostało przełożone);

2.4.6b: *Wielofunkcyjne centra edukacji ekologicznej oraz ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk na kluczowych obszarach przyrodniczych o randze międzynarodowej*.

Pani Dyrektor przedstawiła także syntetyczną informację odnośnie zgłoszonych przez członków KM i KE uwag, wskazując, że, zwłaszcza w zakresie podtypów 2.4.1c i 2.4.6b, koncentrowały się one głównie wokół fiszek projektowych, typów beneficjentów oraz zasadności zastosowania trybu pozakonkursowego.

Prezentacja kryteriów wyboru stanowi **załącznik nr 7** do niniejszego protokołu.

4.3.1. Dyskusja nad propozycjami kryteriów dla działania 2.4

Pan Piotr Otawski, Wiceminister Środowiska, odniósł się do uwag zgłoszonych do dwóch projektów dotyczących Wrót Puszczy Białowieskiej (projekty pozakonkursowe w ramach podtypów 2.4.1c-Narewka i 2.4.5d-Hajnówka). **Pan Minister** przede wszystkim podkreślił, że z punktu widzenia Ministra Środowiska projekty realizowane na terenie Puszczy Białowieskiej (PB) są wzajemnie komplementarne i wynikają ze strategii dla Puszczy Białowieskiej, a co więcej, oba ww. projekty wpisują się w strategię MŚ dot. Puszczy Białowieskiej. Następnie, nawiązując do uwag zgłoszonych do fiszek dla ww. projektów, Minister przedstawił filozofię ochrony Puszczy Białowieskiej, którą powinno być utrzymanie naturalnych procesów przyrodniczych na większej części Puszczy niż ma to miejsce obecnie. Podkreślił, że konieczne jest zmniejszenie presji na pozyskanie drewna z tego obszaru, a biorąc pod uwagę sytuację społeczno-gospodarczą konieczne jest zaproponowanie lokalnemu społeczeństwu alternatyw, aby uzyskać jego akceptację dla zwiększenia powierzchni, na której naturalne procesy przyrodnicze mogłoby przebiegać. Oba ww. projekty mają stanowić bazę dla tej alternatywy i będą elementami szerszej koncepcji wynikającej z programu ramowego Lasów Państwowych: *Program Zintegrowany – Puszcza Białowieska Leśne Dziedzictwo Europy*, którego budżet przekracza 150 mln zł. Program ten ma godzić różne cele: ochronę przyrody, impuls rozwoju gospodarczego, stymulację działań zmieniających społeczny obraz terenu. **Pan Minister Piotr Otawski** wskazał również, że koncepcja projektów zakłada ich lokalizację na obrzeżach Puszczy, co jest zgodne z nowoczesnymi metodami ochrony przyrody, zgodnie z którymi należy zdejmować presję z elementów centralnych, najważniejszych dla ochrony przyrody, przenosząc ruch turystyczny na obszary znacznie mniej istotne jeśli chodzi o zasoby przyrodnicze.

Pan Minister odniósł się również do kwestii zapisów planu zadań ochronnych, wskazując, że ten dokument ma inny charakter (określenia ryzyka dla ochrony siedlisk i gatunków) i działania jak te będące przedmiotem projektów (tj. o szerszej perspektywie i włączające elementy społeczne) nigdy nie będą zapisane bezpośrednio w planie. Kluczowe jest jednak, aby takie działania nie były z sprzeczne z celami planu. Minister poinformował również, że prace RDOŚ nad projektem planu zadań ochronnych dla Puszczy Białowieskiej zostały zakończone, w nadchodzącym tygodniu zostanie on przekazany do podpisu do wojewody.

Następnie głos zabrał **Pan Wolfgang Munch**, który wskazał, że KE ma poważne wątpliwości w kwestii zgodności tych projektów z Programem Operacyjnym, co wynika zarówno z zakresu projektu (ujęcie w projekcie elementów związanych bezpośrednio z turystyką) jak i lokalizacji projektów (poza obszarem Białowieskiego Parku Narodowego). W związku z tym, KE postuluje o rezygnację z realizacji ww. projektów lub ich przemodelowanie tak by były zgodne z Programem Operacyjnym. Powyższy postulat został poparty przez drugiego z Przedstawicieli KE, **Pana Przemysława Kalinkę**, który zaznaczył, że KE rozumie szerszą wizję związaną z realizacją ww. projektów, jednak podejmowane działania muszą być w pełni zgodne z zapisami Programu Operacyjnego. Tak dalekie odejście od zapisów PO wymagałoby jego renegocjacji i wpisania wprost realizacji projektów dot. rozwoju Puszczy Białowieskiej. **Pan Przemysław Kalinka** wskazał, że MŚ przyznało, że projekt Narewka nie jest projektem ochrony in-situ, ale projektem z zakresu rozwoju przyjaznej ochronie

przyrody turystyki, który ma na celu zmianę nastawienia społeczności lokalnej (co ma sens samo w sobie, ale nie może być realizowane ze środków POIiŚ 2014-2020). Również projekt z Hajnówki jest projektem dodanym w ostatnim czasie i zarówno wartość wskaźnika dla projektów z zakresu centrów edukacji ekologicznej jak i alokacja były szacowane bez jego uwzględnienia. Jeśli więc ww. projekty są zasadne dla ochrony przyrody Puszczy Białowieskiej to nie ma przeszkód, aby renegocjować zapisy Programu Operacyjnego. Trzeba też pamiętać, że w ciągu ostatnich dwudziestu lat było wiele programów dla Puszczy Białowieskiej i nie zaowocowały one powiększeniem obszaru Białowieskiego Parku Narodowego. Realizacja projektów ze środków unijnych (po renegocjacji PO) powinna więc być poprzedzona jakimś ruchem wskazującym na wolę powiększenia Parku lub przynajmniej zobowiązaniem, że plany urządzania lasu zostaną zrealizowane przy zachowaniu obecnie określonych limitów pozyskiwania drewna. Konkludując, **Pan Przemysław Kalinka** podkreślił, prosząc równocześnie o jednoznaczne wskazanie tego w protokole (w celach audytowych), że projekty w obecnym kształcie są niezgodne z treścią POIiŚ i zadeklarował równocześnie, że w razie przyjęcia kryteriów dla ww. typów projektów, KE gotowa jest przedstawić swoje stanowisko w powyższej sprawie w oficjalnym piśmie.

Pan Wolfgang Munch podtrzymując stanowisko KE o niezgodności projektów z zapisami Programu Operacyjnego poinformował, że jeśli KM przyjmie kryteria wyboru dla ww. projektów (czego KE będąca tylko głosem doradczym nie może zablokować) KE wystosuje oficjalne pismo w tej sprawie. Poinformował również, że jeśli wskazane projekty zostaną poddane audytowi przez służby KE, stronie polskiej będzie niezwykle trudno udowodnić ich zgodność z Programem Operacyjnym, wbrew stanowisku KE. Zignorowanie ostrzeżenia KE i przyjęcia ww. projektów do realizacji byłoby jego zdaniem dalece nierozważne. Projekty powinny być więc zrealizowane z innych źródeł (np. RPO).

Pani Marta Wiśniewska, Przedstawicielka Centrum Zrównoważonego Transportu, wskazała, że jakkolwiek działania dot. kanalizacji ruchu turystycznego są akceptowalne, to fiszka dla projektu poza kwotą nie podaje jakie konkretnie działania z zakresu ochrony czynnej będą realizowane. Dodatkowo kształt fiszki nasuwa pytanie czy projekt będzie polegał na płaceniu Lasom Państwowym za brak podejmowania działań związanych z pozyskiwaniem drewna (ochrona bierna). **Pani Marta Wiśniewska** podkreśliła, że koncepcja projektu nie jest zła, jednak nie może być on uznawany za projekt kompleksowy oraz, że nie wpisuje się w zakres podtypu 2.4.1c, który powinien wspierać przede wszystkim działania czynnej ochrony in-situ. W odpowiedzi **Minister Otawski** przypomniał, że na ochronę czynną w projekcie przeznaczono 2,4 mln zł (na działania wynikające z PZO) i 16 mln zł na ruch turystyczny, którą należy uznawać jako ochronę in-situ w formie biernej.

Pani Joanna Furmaga, Przedstawicielka Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, zauważyła, że w POIiŚ i innych programach oraz źródłach krajowych na czynną ochronę przyrody przewidziano relatywnie niewiele środków. Jeśli więc na etapie negocjacji Programu wpisano ochronę czynną, to nie powinny dziwić zgłaszane uwagi. Zwłaszcza, że beneficjentem projektu miałyby być Lasy Państwowe, które są podmiotem bogatym i generującym zyski. Przeznaczenie dla nich tak znacznej alokacji w świetle znacznych potrzeb i bez porównania mniejszych dochodów głównych podmiotów odpowiedzialnych za ochronę przyrody, jakimi są parki narodowe, wzbudza uzasadniony sprzeciw. **Pani Joanna Furmaga** zaznaczyła, że w jej opinii decydując się na realizację ze środków POIiŚ projektów, co do których KE zgłasza tak poważne obiekcje już teraz, wszyscy ponoszą ryzyko konieczności zwrotu tych środków w przyszłości. Odnosząc się do wypowiedzi przedmówczyni, **Minister Otawski** wskazał, że oba projekty dot. Wrót Puszczy Białowieskiej są częścią dużego programu, na którego realizację zostaną przeznaczone środki z różnych źródeł, w tym środki RPO oraz środki własne Lasów Państwowych. **Pan Piotr Nieznański,** Przedstawiciel Fundacji WWF Polska, zapytał, czy członkowie KM otrzymają również jeszcze inne fiszki dla projektów pozakonkursowych niż te, które już zostały przekazane. W odpowiedzi **Pani Piotrowicz-Przyłuska** wskazała, że ilość projektów pozakonkursowych wynika z konstrukcji SzOOP, gdzie zostało wskazane, czy dany typ projektów to projekty konkursowe czy pozakonkursowe.

Pan Piotr Nieznański podniósł również kwestię kwalifikowalności VAT w osi II wskazując, że biorąc pod uwagę, że VAT w całej osi II został uznany za niekwalifikowalny, większość pozarządowych organizacji ekologicznych (POE) nie będzie stać na realizację projektów. **Pani Piotrowicz-Przyłuska** poinformowała, że 19 października br. odbyło się spotkanie w kwestii VAT, i że poruszony problem nie dotyczy tylko POE, ale również Ministerstwa Środowiska. W wyniku ustaleń z MIiR przyjęto, że MŚ i instytucje wdrażające (NFOŚiGW i CKPŚ) przygotują listę wyjątków od niekwalifikowalności VAT dla projektów, w których nie będą pobierane opłaty za korzystanie z infrastruktury. Wyjątki te zostaną przyjęte jako odstępstwo od obowiązujących wytycznych, jeszcze przed efektywnym otwarciem naborów (docelowo zostanie to uwzględnione w najbliższej zmianie Wytycznych). **Pan Piotr nNieznański** wyraził zainteresowanie włączeniem do prac nad ww. odstępstwami.

Pan Minister Sługocki zdjął z porządku obrad kryteria dla wszystkich trzech podtypów projektów w działaniu 2.4. Równocześnie zobowiązał Pana **Ministra Piotra Otawskiego** do kontaktu z KE i osiągnięcia porozumienia również w zakresie dalszego procedowania z projektami, tak by wpisały się w zapisy Programu Operacyjnego, ponieważ realizowanie projektów pozostających w sprzeczności z treścią PO grozi dalece idącymi konsekwencjami dla całej osi priorytetowej.

4.3.2. Głosowanie nad przyjęciem uchwały zatwierdzającej kryteria wyboru projektów II osi priorytetowej

Przewodniczący poddał pod głosowanie **Uchwałę nr 46/2015** w sprawie przyjęcia zmiany sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta i stanowi **załącznik nr 10** do protokołu.

5. Przedstawienie projektu kryteriów wyboru projektów z sektora zdrowia

Pani Anna Goławska, Przedstawicielka Ministerstwa Zdrowia, przed dokonaniem prezentacji projektu kryteriów poinformowała, że uruchomienie wdrażania działania 9.2 związane jest z wypełnieniem wymogów w zakresie tzw. warunkowości ex-ante ustanowionych dla warunku 9.3 Istnienie krajowych lub regionalnych strategicznych ram polityki zdrowotnej w zakresie określonym w art. 168 TFUE, zapewniających stabilność gospodarczą. Poinformowała, że na chwilę obecną do wypełnienia pozostał jeszcze warunek związany z przygotowaniem map potrzeb zdrowotnych. Pierwsze mapy w zakresie kardiologii i onkologii mają powstać o końca obecnego roku, pozostałe do końca przyszłego roku (2016 r.). Poinformowała również, że omawiane kryteria zostały rekomendowane w dniu 16 października 2015 r. przez Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, jednak ich wykorzystanie przy ogłaszaniu konkursów będzie możliwe dopiero po przygotowaniu ww. map potrzeb zdrowotnych.

Prezentowane kryteria można podzielić na trzy bloki tematyczne dotyczące efektywności kosztowej, dostępności usług i skuteczności usług. Kryteria składają się z części wspólnej dla wszystkich typów projektów (te zostały już przyjęte przez Komitet Monitorujący) oraz kryteria specyficzne z punktu widzenie typu projektu, które podzielone zostały na kryteria formalne oraz merytoryczne I stopnia (punktowe). Zgodnie z obecnymi zapisami Szczegółowego opisu osi priorytetowych POIiŚ, przewidzianym trybem wyboru dla działania 9.2 jest tryb konkursowy, jednak po przyjęciu map potrzeb zdrowotnych możliwe będzie dokonanie zmiany na tryb pozakonkursowy - o ile będzie to uzasadnione specyfiką projektów oraz gdy Instytucja Zarządzająca wyrazi zgodę.

Wraz z prezentacją omówione zostały uwagi Członków KM zgłoszone do kryteriów wyboru projektów oraz przedstawione zostało wspólne stanowisko IP i IZ.

Przedmiotowa prezentacja stanowi **załącznik nr 11** do niniejszego protokołu.

5.1 Dyskusja nad propozycjami kryteriów wyboru projektów z sektora zdrowia

Pan Wolfgang Munch podziękował za dotychczasowy przebieg współpracy nad kryteriami wyboru projektów. Odnośnie do wspomnianych przy prezentacji warunków ex-ante przypomniał, że we wcześniejszych rozmowach z Ministerstwem Zdrowia mowa była o możliwym skróceniu terminów i przyjęcie wszystkich map już w połowie 2016 r.

Pani **Justyna Podralska** z KE zapytała, na czym polegała zgłoszona przez Ministerstwo Zdrowia autokorekta do kryterium nr 18 dotyczącego telemedycyny.

Odpowiadając na powyższe pytania, Pani **Anna Goławska** potwierdziła, że pierwsze mapy potrzeb zdrowotnych w zakresie kardiologii i onkologii powstaną do końca bieżącego roku, natomiast przygotowanie pozostałych planowane jest na drugi kwartał przyszłego roku. Odnośnie autopoprawki do kryterium 18, to miała ona charakter techniczny i polegała na dodaniu opcji 0 pkt w sytuacji, gdy wnioskodawca nie udziela i nie będzie udzielał po zrealizowaniu projektu świadczeń zdrowotnych przy użyciu narzędzi telemedycznych.

5.2 Głosowanie nad przyjęciem uchwał zatwierdzających kryteria wyboru projektów w Działaniu 9.2

Po dyskusji **Przewodniczący** poddał pod głosowanie **Uchwałę nr 47/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla działania 9.2 Infrastruktura ponadregionalnych podmiotów leczniczych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 12** do protokołu.

6. Przedstawienie projektu zmiany horyzontalnych kryteriów wyboru projektów POIiŚ 2014-2020

Pan Jarosław Orliński, Zastępca Dyrektora Departamentu Programów Infrastrukturalnych przedstawił propozycję zmiany horyzontalnych kryteriów wyboru projektów. Podkreślił jednocześnie, że w wyniku konsultacji propozycji zmiany zapisów z Członkami KM wprowadzono autokorektę przekazanego wcześniej materiału. Szczegółowe informacje o zmianach horyzontalnych kryteriów wyboru wraz z uzasadnieniem stanowi załącznik do Uchwały **48/2015** (tj. załącznik nr 13 do protokołu).

6.1 Głosowanie nad przyjęciem zmiany horyzontalnych kryteriów wyboru projektów POIiŚ 2014-2020

W związku z brakiem uwag i komentarzy do przedstawionej propozycji **Zastępca Przewodniczącego** poddała pod głosowanie **Uchwałę nr 48/2015** w sprawie przyjęcia zmiany horyzontalnych kryteriów wyboru projektów dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Uchwała stanowi **załącznik nr 13** do protokołu.

7. Prezentacja projektu Planu ewaluacji dla POIiŚ 2014-2020

Prezentacji projektu *Planu ewaluacji* dla POIiŚ 2014-2020 dokonała Przedstawicielka IZ POIiŚ Pani Hanna Bałos. W toku prezentacji omówiono:

- umocowanie prawne działań ewaluacyjnych (tj. Rozporządzenie PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., krajowa ustawa z 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 oraz krajowe i wspólnotowe wytyczne dotyczące ewaluacji). Przedstawicielka IZ podkreśliła, że w obecnej perspektywie programowej przygotowanie *Planu ewaluacji* stanowiącego podstawę

prowadzenia ewaluacji każdego programu operacyjnego stało się zadaniem obligatoryjnym, ewaluacja programu operacyjnego jest ustawowym zadaniem Instytucji Zarządzającej, a rola Komitetu Monitorującego w realizacji zadań ewaluacyjnych została wzmocniona;

- najważniejsze zadania ewaluacji programu operacyjnego (tj. prowadzenie – w szczególności w celu poprawy jakości projektowania i wdrażania programów - ewaluacji skuteczności, efektywności i wpływu każdego programu wraz z ich działaniami następczymi). Przedstawicielka IZ podkreśliła, że najważniejszym wyzwaniem ewaluacji w obecnej perspektywie będzie przeprowadzenie ewaluacji wpływu, tj. analizy sposobu, w jaki wsparcie EFSI przyczyniło się do osiągnięcia celów każdego priorytetu, czego, zgodnie z Rozporządzeniem 1303/2013, należy dokonać co najmniej jednokrotnie podczas okresu programowania. W przypadku POIiŚ 2014-2020, tj. programu infrastrukturalnego, zadanie to wymagać będzie szczególnego zaangażowania i – jak się przewiduje – możliwych potrzeb dokonania kilkukrotnych pomiarów;
- definicję ewaluacji i cele prowadzenia ewaluacji POIiŚ 2014-2020 ze szczególnym podkreśleniem systematyczności i ciągłości procesu ewaluacji oraz potrzeby zapewnienia dla jej realizacji danych o odpowiednim zakresie i jakości, co warunkuje m.in. możliwość uprawnionego wypowiadania się o wpływie ocenianej interwencji na realizację celów szczegółowych;
- zadania Komitetu Monitorującego POIiŚ 2014-2020 (tj. w szczególności rozpatrywanie i zatwierdzanie *Planu ewaluacji* i wszelkich jego modyfikacji; monitoring postępów w realizacji *Planu* oraz wykorzystania wyników ewaluacji i uprawnienie do przedstawiania uwag dotyczących ewaluacji) wraz z instrumentarium monitorowania *Planu* (tj. informacji dotyczących ewaluacji w ramach rocznych sprawozdań z wdrażania programu);
- krótką charakterystykę POIiŚ 2014-2020 jako przedmiotu ewaluacji (wskazanie priorytetów inwestycyjnych, na których powinna w szczególności zostać skoncentrowana ewaluacja programu);
- przebieg konsultacji prezentowanego dokumentu (podmioty współpracujące z IZ POIiŚ w toku tworzenia i opiniowania *Planu ewaluacji*) oraz system instytucjonalny ewaluacji POIiŚ 2014-2020 (jednostki ewaluacyjne i podmioty współpracujące w zakresie ewaluacji, w tym *Grupa sterująca ewaluacją POIiŚ 2014-2020* i Komitet Monitorujący POIiŚ 2014-2020);
- tematy badań ewaluacyjnych POIiŚ 2014-2020 - koncentracja tematyki w ramach 5 grup tematycznych:
    - ewaluacje bieżące dotyczące sposobu wyboru projektów,
    - ewaluacje bieżące z elementami mid-term/podsumowujące dotyczące postępu rzeczowego danego PO dla potrzeb przeglądu śródokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania,
    - ewaluacje **wpływu** wdrażanej interwencji na realizację celów każdej osi priorytetowej,
    - ewaluacja dotycząca wdrażania polityk horyzontalnych,
    - ewaluacja podsumowująca dot. systemu realizacji programu;
- kategoryzację i uzasadnienie dokonanych w wyniku przeprowadzonych konsultacji zmian przyjmowanego dokumentu.

Przedmiotowa prezentacja stanowi **załącznik nr 14** do niniejszego protokołu.

7.1 Dyskusja nad projektem Planu ewaluacji dla POIiŚ 2014-2020

Pani **Julia Krzyszkowska,** Przedstawicielka WWF Polska, poprosiła o informację odnośnie możliwości prolongaty terminu przyjęcia przez Komitet Monitorujący omawianego dokumentu uzasadniając to potrzebą zapoznania się ze zmianami dokonanymi w *Planie*.

Pan Marek Bąkowski, Przedstawiciel Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, zadał natomiast dwa pytania dotyczące *Grupy sterującej ewaluacją POIiŚ 2014-2020*, tj. pytanie odnośnie trybu, w ramach którego Członek Komitetu Monitorującego może zgłosić swój akces do prac w ramach *Grupy* oraz pytanie dotyczące regulaminu *Grupy*.

Pani **Justyna Podralska** poinformowała, że prezentowany *Plan ewaluacji* został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Europejską. Jednocześnie podkreśliła, że przesyłane do Komisji Europejskiej i Członków Komitetu Monitorującego dokumenty podsumowujące zrealizowane badania ewaluacyjne powinny być przygotowywane w formie zapewniającej uwypuklenie najważniejszych konkluzji i przystępnej dla czytelnika. Zwróciła się też do Członków Komitetu Monitorującego z apelem o zapoznawanie się z wynikami prowadzonych ewaluacji, a do Instytucji Zarządzającej o zapewnienie warunków dyskusji dotyczących wyników badań. Podkreśliła również, że ewaluacja jest z punktu widzenia Komisji Europejskiej istotnym narzędziem umożliwiającym doskonalenie sposobu i skuteczności wdrażania programu operacyjnego oraz identyfikację zmian uzyskiwanych w kraju dzięki polityce spójności.

Pani Hanna Bałos poinformowała, że zgodnie z zapisami *Planu ewaluacji*, regulamin *Grupy sterującej ewaluacją POIiŚ 2014-2020*, jest dokumentem zewnętrznym w stosunku do *Planu* i jego przygotowanie przewiduje się w najbliższym czasie. Członek Komitetu Monitorującego POIiŚ 2014-2020 może natomiast zgłosić chęć udziału w pracach *Grupy* za pośrednictwem Sekretariatu Komitetu.

Odpowiadając na sugestie **Pani Justyny Podralskiej, Zastępca Przewodniczącego** poinformowała, że postulaty Komisji Europejskiej zostaną uwzględnione w przyszłych pracach ewaluacyjnych prowadzonych na rzecz Programu.

Pani **Julia Krzyszkowska** poprosiła o dodatkowe wyjaśnienie roli *Grupy sterującej ewaluacją POIiŚ 2014-2020* w odniesieniu do przyjmowanego *Planu*. **Pani Hanna Bałos** poinformowała, że rolą *Grupy* jest merytoryczne wsparcie prowadzonych prac ewaluacyjnych, co przejawiać będzie się w dopracowywaniu zawartych w *Planie* fiszek poszczególnych badań oraz opiniowaniu ich wyników. W związku z informacją odnośnie istnienia przyszłych możliwości merytorycznego doszczegółowienia zawartych w *Planie* badań ewaluacyjnych, **Pani Julia Krzyszkowska** zaproponowała przeprowadzenie głosowania nad dokumentem.

7.2 Głosowanie nad przyjęciem Planu ewaluacji dla POIiŚ 2014-2020

Zastępca Przewodniczącego poddała pod głosowanie **Uchwałę nr 49/2015** w sprawie zatwierdzenia *Planu ewaluacji* dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Uchwała została przyjęta, stanowi **załącznik nr 15** do protokołu.

8. Sprawy różne

Pani Joanna Furmaga poprosiła o wyjaśnienie, czy na Liście projektów zidentyfikowanych znajdują się tylko projekty, dla których zostały już zatwierdzone kryteria wyboru projektów. Poprosiła również o przedstawienie zagregowanej informacji dot. alokacji przeznaczonej na tryb konkursowy oraz pozakonkursowy, przede wszystkim w ramach II osi priorytetowej.

Zastępca Przewodniczącego potwierdziła, że projekty na ww. listę mogą zostać zamieszczone dopiero po zatwierdzeniu kryteriów, gdyż są one oceniane w oparciu o te kryteria. Poinformowała również, że na kolejnym posiedzeniu KM, które planowane jest na 8 grudnia br., przedstawiona zostanie informacja nt. aktualnego stanu wdrażania POIiŚ 2014-2020 (w tym nt. ogłoszonych oraz planowanych naborów) jak również nt. stanu wypełnienia warunków ex-ante.

9. Podsumowanie V posiedzenia KM POIiŚ 2014-2020

Pani Małgorzata Wierzbicka podziękowała wszystkim za udział w dwudniowym posiedzeniu Komitetu i za konstruktywną dyskusję. Poinformowała, że kolejne spotkanie Komitetu Monitorującego odbędzie się w grudniu br.

LISTA CZŁONKÓW, ZASTĘPCÓW CZŁONKÓW, PRZEDSTAWICIELI KE ORAZ OBSERWATORÓW, KTÓRZY UCZESTNICZYLI W V POSIEDZENIU KM POIiŚ 2014-2020:

Członkowie oraz Zastępcy Członków KM		
Strona rządowa		
1	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Waldemar Sługocki
2	Ministerstwo Środowiska	Janusz Ostapiuk
3	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Małgorzata Wierzbicka
4	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Gabriela Popowicz
5	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Marek Kalupa
6	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Magdalena Puzio
7	Ministerstwo Zdrowia	Anna Goławska
8	Ministerstwo Środowiska	Aleksandra Piotrowicz - Przyłuska
9	Ministerstwo Finansów	Magdalena Rudnicka
10	Ministerstwo Gospodarki	Agnieszka Michalska
11	Ministerstwo Gospodarki	Marcin Janiak
12	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Karolina Tylus-Sowa
13	Centrum Unijnych Projektów Transportowych	Paweł Engel
14	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	Aleksandra Wosztyl
15	Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych	Anna Zawiła-Niedźwiecka
16	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Magdalena Nowicka
17	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Małgorzata Skucha
18	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Krystian Szczepański
19	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Dorota Zawadzka - Stępniak
20	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	Małgorzata Kuchna
21	Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania, Kancelaria Premiera	Barbara Szymborska
22	Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Krzysztof Kosiński
Strona pozarządowa		
23	Business Centre Club	Ryszard Pazdan
24	Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej	Grzegorz Byszewski
25	Konfederacja Lewiatan	Łukasz Dyba
26	Krajowa Izba Gospodarcza	Krzysztof Kawczyński
27	Krajowa Izba Gospodarcza	Józef Marek Kowalczyk
28	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Anna Dobrowolska
29	Związek Rzemiosła Polskiego	Marta Jankowska
30	Fundacja WWF Polska	Tobiasz Adamczewski
31	Fundacja WWF Polska	Julia Krzyszkowska
32	Centrum Zrównoważonego Transportu	Krzysztof Rytel
33	Centrum Zrównoważonego Transportu	Marta Wiśniewska
34	SISKOM	Jakub Krzysztof Adamski
35	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Joanna Furmaga
36	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Piotr Nieznański
37	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP	Renata Cybor
Strona samorządowa		
38	Unia Metropolii Polskich	Maciej Fijałkowski
39	Związek Miast Polskich	Katarzyna Jurczak-Klocek
40	Związek Powiatów Polskich	Jarosław Komża
41	Związek Gmin Wiejskich RP	Edward Trojanowski
Przedstawiciele Komisji Europejskiej		

1	Komisja Europejska	Wolfgang Munch
2	Komisja Europejska	Justyna Podralska
3	Komisja Europejska	Przemysław Kalinka
4	Komisja Europejska	Paweł Olechnowicz
Obserwatorzy		
1	Ministerstwo Finansów	Agata Adamowicz
2	Polska Izba Informatyki i Telekomunukacji	Marek Bąkowski
3	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Karina Kalisz
4	PTPiREE	Magdalena Kuczyńska
5	Związek Banków Polskich	Arkadiusz Lewicki
6	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Sylwester Zając

ZAŁĄCZNIKI:

1. Prezentacja propozycji kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach I osi priorytetowej;
2. **Uchwała nr 40/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla działania 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
3. **Uchwała nr 41/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla poddziałania 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
4. **Uchwała nr 42/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla poddziałania 1.7.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych w konurbacji śląsko-dąbrowskiej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
5. **Uchwała nr 43/2015** w sprawie przyjęcia zmiany sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach poddziałania 1.3.3 Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
6. Prezentacja wyników ewaluacji ex-ante instrumentów finansowych w zakresie odnawialnych źródeł energii;
7. Prezentacja propozycji kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach II osi priorytetowej;
8. **Uchwała nr 44/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
9. **Uchwała nr 45/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
10. **Uchwała nr 46/2015** w sprawie przyjęcia zmiany sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem
11. Prezentacja propozycji kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach IX osi priorytetowej;

12. **Uchwała nr 47/2015** w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla działania 9.2 Infrastruktura ponadregionalnych podmiotów leczniczych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
13. **Uchwała nr 48/2015** w sprawie przyjęcia zmiany horyzontalnych kryteriów wyboru projektów dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wraz z załącznikiem;
14. Prezentacja projektu Planu ewaluacji dla POIiŚ 2014-2020;
15. **Uchwała nr 49/2015** w sprawie zatwierdzenia Planu ewaluacji dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 wraz z załącznikiem.

Akceptowała: Pani Małgorzata Wierzbicka

Z-ca Przewodniczącego Komitetu Monitorującego POIiŚ 2014-2020